

PAPARTYNŲ SAULĖ

Senis lesina balandžius. Aš žiūriu į jį ir galvoju, ar tiesa, kad jis maitinasi balandžiais. Pasiūlau seniui cigaretę *Clubowe*. Prastos cigaretės, bet man patinka užsienietiškos dėl gražių pavadinimų. Senis turi sūnų Prancūzijoje ir prašo, kad padėčiau jo paieškoti per „Gimtąjį kraštą“. Aš nežinau, ar už paieškas reikia mokėti, seniui vis žadu ir atidėliuoju. Senis neturi pinigų. Jo pensiją atima Dusia, sugyventinė, atvažiavusi iš kaimo. Aš niekaip negaliu suprasti, kaip ji galėjo saulėgražų laukus išmainyti į rūšį. Senis gyvena rūsy, kūrena krosnis, namo gyventojams taiso batus, geria ir mušasi su Dusia. Jie mušasi lazdom, akmenimis, o paskui sėdi ant suolelio, ilsisi. Aš iš balkono mačiau, kaip jis uždėjo ranką jai ant kelių ir tuoj abu nusileido į rūšį. Dusia jaunesnė už senį, ji švari, ne, balandžių jie tikriausiai nevalgo.

Aš laikau motinos batus. Senis tingi ir neima taisyti. Dusia namie. Ji atims uždarbį, taigi seniui dirbti nėra ūpo. Balandžiai jam tupi ant pečių, senis trupina ir trupina batoną. Jis įdeges, nes nuolat sėdi lauke. Mudu rūkom, pagaliau jis kviečia mane užėiti. Dusia miega po naktinio budėjimo. Aš matau pagal sieną surikiuotus oda apmuštus krėslus, tokie stovi mūsų mokyklos raudonajame kampelyje. Įsitačiau viename iš jų. Senis kala pasagėles.

Čia, prie mūsų namų, vien gėlės, Dusia užveisė. Jūs man pasakykit, ko daugiau reikia moteriai, jeigu ji su kasa ir augina gėles ne parduoti? O aš veisiu balandžius, mėgstu jų nekaltumą, ir kaip kvaišai jie žiūri, mėgstu. Esu toks vargeta ir juokingas kaip skylėta kojine, Dusia retai mane sušildo naktį. Pirma, ji dirba naktine slauge ligininė, antra – ir be manęs jai vyrų iki sočiai. Ak, kaip ji paleidžia savo kasą ant pirktinių marškinių, kas prieš ją atsilaikys, krūtys pūpsa, du kalnai, man nepasiekiami, kaip tibetas ir gimalajus.

Keliuosi aš anksti ir visą dieną praleidžiu ant suolelio po balkonu. Kas duoda pataisyt batus, iš gailėsčio apsiimu, o kapeikas sulesa balandžiai. Vieną raišį ypač mėgstu.

Keistas dalykas nutiko, – šiandien rytą nuėjau į katilinę, ir kažkokie krėslai metėsi man į akis, žalia slidi oda ant dugno, forma kaip išsikėtusios varlės. Na, aš sutempiau juos vidun ir surikiavau pagal sieną. Šposas toks. Dusiai pralinksmini. Be to, bus klientams kur atsisėsti, kad neramstyti sienų, kai aš taisau jų batus.

Atėjo ponaičiukas iš ketvirto buto, kurio sesuo pasigavo mažą, fein vyruką, nė akim nemirktelėjo, iš kur čia mano rūsy nauji baldai.

Nunešu motinai batus, persirengiu, man reikia nueiti į mokyklą, kad perrašytų charakteristiką, – neteisingai įrašytas tėvo vardas. Mokytojų kambaryje randu auklėtoją. Klausia, kur stosiu, tarsi jai ne vis tiek. Džiaugiasi mumis atsikračiusi. Ji perrašo mano charakteristiką, apgailėstauja, kad aš ne sportininkas, – sunkiau bus kur nors patekti.

– Aš poetas, – sakau.

– Bet tu niekur nesispausdinai, – atsako man auklėtoja, – neturiu ką įrašyti charakteristikon.

Ji stengiasi atrodyti susirūpinusi, aš atsidėkodamas perskaitau jai kelis posmus.

– Neblogai, – sako ji.

Tarsi jai ne vis tiek.

– Toks nemalonumas mokykloje! – sako ji. – Apiplėštas raudonasis kampelis, išnešta baldai.

– Septyni oda apmušti krėslai, – sakau aš.

– Tu jau žinai? – nustemba auklėtoja.

– Yra toks senis, – sakau, – jis lesina balandžius... Sako, kad jis ir maitinasi balandžiais... Nors Hemingvėjus irgi valgė balandžius Paryžiuje...

– O! Liaukis, – sušunka auklėtoja, ir jos veidas darosi kaip per rašomąjį.

Ji nori, kad aš greičiau išsinešdinčiau, nesukęs jai galvos. Iškilmingai atsisveikinu.

– Daugiau nebepasimatysim, – reikšmingai sakau.

Bet jai atsibodę tokie monai, ir ji apsimeta, kad rašo.

Šitas Boliūs man sugadino daug sveikatos. Kam dabar jis užsikars, kai bus studentas? Jau vien jo išvaizda rėkianti – salotiniai marškiniai ir morkinės kelnės, plaukai, tiesa, apkirpti, nes gąsdinau neprileisianti prie abitūros egzaminų. Dabar jis atėjo, kad perrašytų charakteristiką, jis nori, kad pabrėžčiau jo poetinius polinkius.

– Bet tu net mokyklos sienlaikraštyje nesispausdinai.

Jis išsiviepia, matyti priekinis nuskeltas dantis. Deklamuoja kažką.

– Na, gerai, – sakau sušvelnėjusi.

Sekretorės nėra, pati sėdu prie rašomosios mašinėlės.

– Toks nemalonumas mokykloje! – sakau. – Apiplėštas raudonasis kampelis, išnešta baldai.

Jis nekaltai žiūri man į akis ir sako:

– Septyni oda apmušti krėslai?

– Tu jau žinai?

– Yra toks senis, – sako jis, – lesina balandžius. – Ir toliau aiškina, kad kažkoks senis, panašiai kaip Hemingvėjus per

karą, maitinasi balandžiais.

– Liaukis, – nukertu.

– Tamsta auklėtoja, – nuoširdžiai nustemba Bolius, – tai tiesa.

– Eik, aš turiu daug darbo, pasimatysim rudenį, ateik man pasakyti, kur įstojai.

Bolius išeina, jis turbūt nepatikėtų, kad aš galiu dėl jo pereiti į kitą kabinetą langais į gatvę ir žiūrėti, kaip jis eina. Sustoja prie kiosko. Užkalbina dvi mergaites. Nuperka joms ledų. Tos pasišnabžda ir kvatojasi. Bolius krypuodamas eina toliau, mergiotės vis dar juokiasi, net mane paima pyktis.

Aš einu fotografuoti dokumentams. Eilė baisiausia. Dvi panos su mokasiniais ir sijonais iš maišinės medžiagos garsiai plepa, kad stos į giką. Viena nieko sau, pastebiu gintarinį kryželį, krūtis kaip laukinius obuoliukus, įsivaizduoju, kaip ji deklamuoja Bloką. Ne, netinka. Antroji – tikra matrona. Ta tikrai nejstos, po metų žindys vaiką. Šitaip apsprendęs jų likimus, užkalbinu pirmąją, pasiūlau pasišnekėti apie poeziją. Aš apžiūrimas iš visų pusių, matrona draugei ausin sako apie mane kažką šlykštaus, mat suvokia, kad ne ją pasirinkau. Nusifotkinu. Išeinu į gatvę susinervinęs – pamačiau, kad esu su žaliais marškiniais, o aš jų negaliu pakęsti. Lauke baisus karštis. Einu pas motiną į restoraną, klausiu, kur nukišo mano pasą. Motina skaito moralą vienai padavėjai. Šiandien ji su žilu peruku, atrodo sena, ji rūko BT, o aš turiu tenkintis šlamštu. Išeinu į Maironio gatvę. Kažkokia mintis neduoda man ramybės. Einu į Muziejaus sodelį, užrašau eiles:

*Tokia tyla,
kad avižos nuvys,
šlamėdamos galvūgaly
mažyčiais kalavijais.*

*Giedantis paukštis
medžio
šakom
apraizgytas,
nepasiekiamas lizdas
viršūnėj,
gydantis širdį.*

*Dangau,
pašviesk į akis,
jau upės
dugne
dobilienos.
Nuo skliauto
lig skliauto
vystyklai...*

Prisimenu, kaip į mane žiūrėjo padavėja motinos kabinete. Prisimenu fotografą – chaltūrščikas. Įsinoriu valgyti ir sliūkinu namo. Funkės neapkenčiu. Visada vaikščioju Mediniais Laiptais.

Prie namo stovi milicijos mašina. Pareigūnai nori išvežti senį, o Dusia spiegdama gina jį. Balandžiai irgi reiškia nerimą. Septyni suomiški krėsiai išvilkti iš rūsio ir dabar įgiję dar daugiau vertės ir grožio.

***

Sesuo žindo savo benkartą. Švariai ji mus apstatė: iki septynių mėnesių nieko nenutuokėm, paskui motina gavo anonimkę, seserį varė iš namų – iki slenksčio, kvotė, kas kaltininkas ir taip toliau. Aš žiūrėjau *Forsaitus*, man jos trukdė, turėjau užrikti, kad motina baigtų savo isteriją. Dabar sesuo pražuvusi su tuo vaiku. Vaikščioja su chalatu, naktinius marškinius visus prasikirpo iki juosmens, taip lengviau krūtį išsiimti, kad būtų pieno, chalvą valgo kilogramais, vaiką kalbina švepluodama, vemt verčia nuo visko.

Atidarau šaldytuvą, pasidarau buterbrodą, suėdu du pomidorus. Sesuo pliko ramunėles, vaikas raitosi, kvykia. Aš išeinu į balkoną, kepina žvėriškai, neturiu kur dėtis, mano išradimą – dryžuotą tentą virš balkono – vėjas sudraskė blogosiomis dienomis, vėl įlendu į pridvisusį butą. Sesuo kalbasi telefonu, su vyriškiu, pastatau ausis. Ji padeda ragelį ir sugrįžta tarsi iš Havajų.

– Boliu, – pasako ji staiga, – tu Jį pažįsti.

Gražiausia! Pažįstu vaiko tėvą? Aš? Mano smegenys dirba kaip ESM. Pažįstu? Pažįstamų daugybė. Žinoma, pats niekingiausias. Aš žiūriu į subrendusį sesers veidą, pajuntu maudžiant krūtinėj, – ten rausiasi mažas įkyrus kurmis.

– Na, – tariau, – viskas gerai, tai kada sumesite skudurus?

– Niekada.

– Pasakyk, kas jis.
– Ir tu jam išdaužysi snukį, – pasijuokia sesuo.
– Pasakyk.
– Kai aš gulėjau liginėję, visa susiuvinėta, atleidau jam ir tau, ir mamai...

Dėkingas. Atleido man!

– Tai aš jį pažįstu? – pakartoju. – Tą kretiną, tą asilą?

Pasilenkiu prie vaiko lovelės. Sesuo kone su nagais puola mane:

– Nelįsk! Atsitrauk!

Tuo metu pareina motina. Ji susirūpinusi, prašo, kad gerai pagalvočiau prieš nešdamas dokumentus į filologiją. Aš išeinu į savo kambarį, tačiau motina atseka iš paskos, sandariai uždaro duris ir klausia:

– Kas darosi Alinai? Verkia.

– Nežinau.

– Aš spėju...

– Palik ją ramybėje.

Motina užsirūko. Ima apžiūrinėti mano kambario sienas.

– Gražu, – netikėtai pasako ji, žiūrėdama į vieną aktą, kurį išsikirpau iš žurnalo. – Bet kokia begėdė merga.

Aš pervysčiau vaiką ir sūpavau jį ant rankų. Akutės be blakstienų, veidelis nuspuogavęs, jam skauda iššutusios kojytės, visą naktį verkė, turbūt mano blogas pienas. Aš neturiu kada apsitvarkyti, nekloju lovos, vaikščioju su chalatų, nutraukinėju pieną.

– Tau skambina, – sako Boliūs.

Aš paduodu jam berniuką, užsidarau koridoriuje. Čia iš Pramprojekto, iš profsąjungos. Ačiū, gerai laikaisi, taip, brėžinius greit galėsiu imti į namus, žinau, žinau, kad jums trūksta kopijuotojų. Ačiū, man nieko nereikia. Viso gero. Padedu ragelį. Ne, JIS nepaskambino ir turbūt nebepaskambins. Aš šypsodamasi įeinu į kambarį.

– Jis, – sakau meilės kupinu balsu.

Boliūs visas įsitempia.

– Negali būti.

– Tikrai. Nori ateiti.

– Tegu ateina.

– Aš negaliu jo matyti.

– Kodėl?

– Taip...

– Sese, – sako jis, – tu pasakyk man... mes kaip vyrai...

– Ne, – nukertu, – gal vėliau kada nors. Kai paaugs vaikas, aš jam leisiu pačiam nueiti ir pasisveikinti.

– O! – sako Boliūs ir krato vaiką. – Dabar jis kaip kirminukas. Kodėl jis taip lėtai auga?

Pareina motina, ir mes imam vaidytis dėl vaiko priežiūros. Paskui ji eina į Boliūs kambarį ir, girdžiu, klausia apie mane. Boliūs kažką atkerta. Motina plėšia nuo sienų kino žvaigždžių nuotraukas, aš neiškentusi įeinu.

– Begėdė merga! – rėkia motina, rodydama į vieną aktą.

– Mama, čia aš didžiausia begėdė, – sakau ramiai.

Jie abu nutyla. Motina eina prie manęs ir apsikabina per pečius.

– Dukra, – sako švelniai.

– Sese, – Boliūs braido po seksą ant grindų. – Viską išmesk, išmesk, – murma išblyškęs.

***

Sakalas, kaip visada, namie. Magas įjungtas, o tarp pauzių jis riejas su motina. Motina jį dievina, riejas jie iš meilės. Sakalas už ją šluoja gatves: žiemą, kai priversta sniego, dažnai matydavau jį, garuojantį kaip arklį. VDR, pavyzdžiui, visi gatvių valytojai turi specialią uniformą, jie nesilanksto dėl kokio karamelės popieriuko – turi žnyples, o svarbiausia – šiukšlių dėžės ten ant ratukų, jokio vargo. Sakalas tai perskaitė žurnale, kažkokio turistų žurnalėlyje. Man tai nerūpi, o jo motkelė klausosi tų išvedžiojimų kaip kokios pasakos. Ji beraštė, visiška tamsuolė. Sakalas neturi tėvo, kartą jo motina pasisakė radusi jį megztinio rankovėje. Tarnavusi tada pas advokatą. Sakalas ir turi to advokato galvą. Jis genijus.

– Mama, duok užėst, – sako jis.

Motina mums abiem atneša labai gardžių virtinukų su lašiniai. Iššina į virtuvę.

Aš jam parodau červončą.

– Eisim į Lovą, – sako jis. – Ieškau nedažytos, gražios, su štapeline suknia.

– Tokių nebėr. O jeigu ir yra, tai ne Lovoj.

– Kodėl ne? Ji užeis išgerti vyšnių sulčių.

Jis ima rengtis.

– Negaliu aš jai rodytis su džinsais, – sako jis. Ir, nors termometras rodo plus dvidešimt aštuonis, velkasi juoda kostiumą.

Man nepatinka jų draugystė. Mano vaikas švarus ir neapžėlęs gaurais, o šitas restorano direktorės Bolius veda jį iš kelio. Kai jis ateina, aš drebu, kad vėl išsives mano vaiką ir neparves tokio, kokį paėmė. Sakalėlis dėl draugo prašo iš manęs pinigų. Duodu. Nugirstu, kad abu eis į Lovą ieškoti mergaičių. Lova, sako, toks restoranas. Sakalėlis apsivelka išeiginį kostiumą. O tas – kaip cirkininkas, visas spalvotas, languotas, dryžuotas. Išėina. Mano Sakalėlis augėnis už Bolių, o juk penėjau mažą bulviene, nieko daugiau po karo neturėjau. Dar visai mažas jis mane apgynė nuo šuns, o ir paskui tik džiaugsmus man nešė iš mokyklos, ir visada pareina namo anksčiau, kaip žadėjęs, ir aš jo laikiu valanda anksčiau, ir abu prisipažįstam pasiilgę. Jį siunčia į Maskvą, – visokių ten olimpiadų nugalėtojas. Nežinau, kaip ištversiu be jo, juk Sakalėlis – mano gyvybės paukštelis.

Mes einam į knaipę – ilgą siaurą koridorių, kurio gale du didžiuliai rutuliai, sudėlioti iš veidrodžio šukelių, – kaip lovos bumbulai. Čia jauku, yra melomanas, kuris ryja monetas kaip tabletes. Mergiščių – kiek nori. Aš užsakau vyno, raudono, – Sakalo idėja. Jis prašo padavėją spiritinės lempelės, muskato, cinamono, gvazdikų, – pasidarys glintveino.

–Tiesa, dar malonėkite sidabrinį samtelį...

Visi aplink leipsta juokais, tik mudu sėdim kaip per pakasynas – Sakalas netgi juodai apsitašęs. Prie mūsų prisėda viena panelė. Sena – jau per dvidešimt, MM biustas, CC akys.

– Sulaukėte giminaičio iš kaimo? – klausia mane ir rodo akimis į Sakalą.

Sakalas ima žemaičiuoti, pasisako į miestą atvažiavęs dėl palikimo: mirė dėdė Amerikoj.

Staiga po palme pamatau švarų veiduką, rodau Sakalui. Mergaitė geria sultis, balta suknelė su žirniukais, dvi ar trys kasos. Sakalas eina prie jos susipažinti, ramiai pavaromas, sugrįžta ir sako man, kad mergaitė geria vermutą ABC.

– Pasiilgau motinos, – staiga pareiškia.

– Juk vos prieš valandą išsiskyrėt.

– Žinai, kad eisiu. Žiauriai pasiilgau.

– Palauk, eisim kartu, – sakau. – Galėtum jau pratintis vienas. Juk važiuoji studijuoti į Maskvą.

– Aš ją vešiuos kartu, – sako Sakalas.

– Tu pasiutai. Kur ji gyvens?

– Bendrabuty, su manim.

Abu mes apgirte, tauškiam nesąmones. Užsimoku, išeinam. Sakalas velkasi iš paskos. Atsiduriam Ažuolyne. Sakalas įsikniaubia į žolę, miega (?). Aš žiūriu į ažuolus, sutvirtintus cementu, ir jaučiu šurpą. Sakalas verkia, jam plyšta širdis. Aš nueinu šalin, nes jis rėkia: eik šalin, palik mane ramybėje, palik mane vieną, palik, palik.

***

Blanšos nėra, ji kaime, bet aš atsisėdu ant suoloelio, žiūriu į jos sukneles, sukabintas ant virvės, ir tarsi matau ją pačią...

– Mieloji, tau tinka ta, melsvoji, – sakau pritrenktas.

– O šita? – ji apsivelka rožinę.

Aš vėpsau.

– O šita? – ji lieka su gelsvu apatinuku, ir paeiliui bučiuoju dvi citrinėles.

Kažkur pokšteli durys, tarnaitė grįžo, mes išsigąstam, greitai išlendu pro langą, apeinu namą, skambinu prie paradinių durų, atidaro Blanšos tėvukas, ne tarnaitė. Mano išgąstis jį prajuokina. Šitas pogrindžio milijonierius gana simpatiškas.

– Blanša namie, – sako jis.

Pasirodo suktas Blanšos snukutis. Ji vaidina princesę.

– Aš groju, – sako ji, – na, bet gali užėiti.

Siauru koridoriumi eina tėvas, Blanša, aš; paliečiu jos plaukus, anksčiau nebūčiau drįsęs. Ji grįžteli keistu veidu. Susėdam prie televizoriaus. Blanša atneša ašotėlį pieno, įpila į taures, lėkštelėje gražiai išdėlioja suvoroviškus sausainius, pastato padėklą ant ratukų ir pristumia mums.

– Atleiskite, – sako man tėvukas, – jūsų tėvai tarnautojai?

– Motina – restorano administratorė, o tėvas miręs vėžiu, – atsakau paklusniai, nes noriu gauti Blanšą.

– Vėžys paveldimas, – sako tėvukas ir žiūri į mane taip, lyg būčiau pasmerktas.

– Kur mama? – klausia Blanša.

– Mama pas masažuotoją.

– Taip, – jis atsidūsta. Šaltai žiūri į Blanšą: – Dukra, paduok pypkę...

– Vienas bičas, – įsikišu, – ragavo marihuanos.

– Ką?

– Ragavo marihuanos.

– Marihuana brangi. Aš tenkinuosi Virginijos tabaku, – ramiai sako tėvukas. Smalsiai žiūri į mane: – O jūs rūkote?

– Taip, – sakau. – Motina rūko ir sesuo, ir aš. – Tyla. – Tas bičas prisirūkęs matė visokiausius reginius...

– Na, na? – skatina tėvukas.

Blanša šypsosi.

– Jis matė keliu važiuojant roges, pilnas aviniukų... Jis jautė vilnos kvapą, girdėjo aviniukų mekenimą...

– Taip?

– Taip. Įdomiausia, kad bičas pabudęs laikė sugniaužtoj rankoj skiautelę kailio.

– Gyvenime visko būna, – sako tėvukas. – Kur tamsta studijuosi?

– Aš – poetas, – sakau.

Tėvukas tyli.

Pareina Blanšos motina, neregėto grožio moteris, ir tėvukas virsta pudeliu prie jos kojų. Ji nužvelgia mane, paskui Blanšą, nusijuokia ir paduoda abiem plytą šokolado.

– Eikim į viršų suvalgyti, – sako Blanša, džiaugdama kaip mažas vaikas.

Jų name, įrengtame anglų stiliumi, yra gražūs mediniai laiptai; mes atsisdėdam ant viršutinės pakopos. Mane dusina džiaugsmas...

...Aš sėdžiu kaitroj ant suolo prie Blanšos namų. Jos suknelės perdžiūvusios šnara. Išėina tarnaitė, surenka skalbinius į pintinę ir, lyg tik dabar mane pamačiusi, sako:

– Blanša kaime.

– Melas, – sakau. – Pakviesk man ją. – Dar jaučiu skonį to vyno, kurį išgėriau su Sakalu.

– Blanša kaime, – kartoja toji kvaiša.

Tada išgirstu žingsnius per žvyrą. Blanšos tėvukas, vedinas šuniu, įeina pro vartelius. Aš nusižeminęs linksiu.

– Blanša kaime, – sako jis, išgąsdintas mano nuolankumo.

Gražioji moteris išėina į daržą ir skina aguonas. Blanša namie, aš žinau, bet ji nepasirodo ir nepašaukia manęs. Parėjęs užrašau:

*Kris laikas
ant jau nebevarstomų
durų.
Turėsiu aš vieną žibutę.
Nelis.
Pelė graužia burę...
Galėjo
nebūti
negyvas
tvoros
atspindys
per kiauras
naktis
prieš mano akis.*

*Po saule
nežino,
kas
skiria tave ir mane.
Vidurnakty girioj
kaip slyvos
išnoks
nežinia.*

*Jau angelas
suka
virš vėstančių
upių
šviesos.
Pelėdos
ant veido
ir lūpų
suūks
ir nustos.*

*Negirdimai
kaltas,
kai žydinčią
šaką neši,
prie kryžiaus
nekalkit –
tai žydi
pelynai
arti.*

***

Sodas niekieno. Jis prasideda dauba, paskui kyla terasomis, vėl leidžiasi žemyn ir vienu šonu remiasi į aklą gatvelę. Sode yra šaltinis, daugybė vaismedžių, žemuogių, paparčių, erškėtrožių ir raugerškių. Tame sode mūsų gatvės jaunimas skiria pasimatymus, kelios poros net susivedė. Visi bachūrai, kurie kortavo ir gėrė krūmuose, vėliau pateko į kalėjimą. Motina dreba, kai aš einu į sodą. Sode yra žeminė, visi kalba, bet aš manau, kad tai nesąmonė. Aš dažnai einu į sodą. Ir dabar. Atsigulu po kriaušę. Kriaušė jau mezga vaisius, man atrodo, kad aš čia gulėsiu, kol vaisiai sunoks.

– Kelkis!

Man spiria į šonus, – Navutė, sodo karalius, ir jo ginklanešys Arčibaldas, mažas snargliuotas išpera.

Mane apiplėšia, atima piniginę, šešis rublius, užrašų knygutę.

– Klausyk tu, šlamšte, – sako Navutė, – tu paskundei faraonams, kad senio urve vogtos kėdės?

– Ką čia skiedi? – ginuos. – Kas tau sakė?.. Mačiau tas suknistas kėdes, bet kas man darbo?

Navutė šaltai nusispjauna.

– Eik paskui mane, – sako jis.

Arčibaldas užlaužia man rankas, ir aš leidžiu, nors galėčiau jį sutrėkšti kaip musę.

– Klausyk, – sakau Navutei, – kertam iš butelio konjako, kad aš tyras. Nueik pas senį, jis namie.

– Taip. O tu atslinkai čia šnipinėti.

Aš baisiuos. Mane veda į tankumyną, atkelia šakas, atsiduriam pašiūrėje. Kampe miega kažkoks valkata. Prie stalo kortuoja nepažįstami pacanai, sėdi Nastė, ją aš pažįstu iš seniau, kažkada mokėmės vienoje mokykloje.

– Kam tu jį atvedei? – klausia Nastė. Navutė nusišiepia. – Arčibaldai, nelaužk tam vaikėzui rankų. – Nastės balsas gergždžiantis, drabužiai nešvarūs.

Navutė spiria man, aš susiriečiu.

– Navute, palik tą vaikėzą, – vėl Nastė susiraukusi.

– Aš tau jį paliksiu nakčiai, kad nori. O dabar... – trenkia man dar ir dar.

Pacanai meta kortas. Valkata apsverčia ant kito šono. Kažkur toli pasigirsta švilpimas, visi suklūsta. Arčibaldas minutėlei išlekia ir pasirodo angoje išblyškęs, net mėlynas.

– Faraonai! – rėkia jis.

Navutė šoka lauk, pacanai irgi neša muilą, valkata lieka miegoti, o Nastė čiumpa mane už rankos ir tempia paskui save.

– Ramiai... mes rinksim žemuoges... – kušteli ji ir sugniaužia mano ranką.

Aš nieko nesakau, vaikštinėjame tarp medžių, iš tikrųjų randu žemuogių. Renku jas drebančiomis rankomis ir duodu Nastei.

– Eikim. Aš – tavo pana.

Mes perlipam tvorą, atsiduriam gatvėje.

– Ačiū, ir lik sveikas, niekšeli, – sako Nastė.

Mes išsiskiriam kaip amžini priešai; aš jos nesuprantu, ką ji veikia Navutės gaujoj ir kodėl negyvena pas motiną, kuri, rodos, buhalterė naftos bazėj. Ji nueina kraipydama šlaunis; aš susivemiu.

***

Parėjęs iš sodo sumuštas, skaudama galva, krintu ant lovos, dar ketinu užsukti pas Blanšą, todėl nesiruošiu miegoti. Aš galvoju apie perskaitytas knygas, visi herojai, kaip mylimi žmonės, man yra lygūs.

Berniukas spjovė iš garlaivio į vandenį, ir jo mama suriko: „Na, jau prasideda!“ Berniukas nenorėjo Klavai atiduoti povo plunksnos. Vienas žmogus, kuriam iš bado slinko plaukai, sakė moteriai: „Norite, aš atsiklaupsiu ant šitos raudonos gėlės kilime?“ – „Jūsų tėvas buvo kariškis?“ – paklausė jis. Moteris paikai išsigando. Nikui plyšo širdis. Tėvas atriekė Nikui pyrago su mėlynėmis. Rytą ošė medžiai. Kazokė šukavo plaukus ir komandavo divizijos vadui. Tomas sakė Hekui: kai aš vesiu, tu gyvensi kartu su manim. Hekas sakė Džimui: jeigu aš turėčiau šunį, išmanantį tiek, kiek žmogaus sąžinė, aš jį nuuodyčiau. Janas davė dukrai vardą Klara Fina Giuleborga – skaisti, graži, saulėta. Tomas Nipernadis.

Mažas žydukas norėjo nusiskandinti statinėje vandens. Aija su raudona skarele. Egziuperi pasiklydo dykumoje ir kalbėjosi su mažyčiu feneku: „Mažyti fenekai, kas dabar bus?“ Blanša nepasiekama kaip erelio lizdas. Breta sukrovė rožes į molinį ąsotį. Ipolitas Matvejevičius šoko lezgingą. Panikovskio nemylė moterys. Šveikas sušėrė katei kanarėlę. Ponios Bovari suknia su keturiais volanais, Rudolfo laiškai kraitelėje po persikais...

* * *

Aš atsikeliu. Jau vakaras. Einu laukan. Po balkonu sėdi senis, apsuptas balandžių.

– Klausyk, seni, – pasakau ir priduriu patį nešvankiausią keiksmą, kokį tik žinau. – Kas čia triukšmavo sode?

– Triukšmavo? Sode? – naiviai kartoja senis.

– Neapsimesk tu, senas stipena, – jau švelniau sakau. Svarstau – pasiūlyti jam cigarečių ar ne. Pasiūlau. Abu susimąstę rūkom.

– Žiūrėk, pareina Putnienė, – sako senis. – Nuo kalno gražiausiai leidžiasi...

Kas man darbo ta sena boba, tačiau žiūriu, kaip ji plaukia pakėlus visą bures. Putnienė prisėda šalia mūsų atspūsti. Jos plaukai violetiniai ir savotiškai jai tinka.

– Ponia, – sako senis, – taip gražiai atrodai... Tai ne Sipaitienė, tą anūkai baigia su visais plaukais suėsti...

– Ko gi man neatrodyti – vyro neturiu ant savo galvos! Pasimirė, ir gerai padarė.

– Padžiausim kaliošus visi, – sako senis tingiai.

– Na, Boleslovai, – sako man Putnienė. – Kaip tavo mažasis brolis?.. Tas rėksniukas?

– Brolis? – Aš piktinuosi. – Jis man toks brolis, kaip jūs – bobutė.

– Neatsirado? – klausia Putnienė ir juokiasi: – Ka-ka-ka... Meistras neatsirado?

Senis užstoja mane:

– Kas mėto savo nuodėmės vaisius, o kas – ne, – sako jis.

– Kalbi apie nuodėmę, – pertaria Putnienė. – Tai va. Kai kas vakar ją papildė...

Senis, tas informatorius, jaučiasi apšautas.

– Kas gi?

Putnienė kažką jam garsiai kušta į ausį, kad aš, „vaikas“, negirdėčiau.

Senis pajuosta.

– Ir Dusia? – švokščia. – Su tais latrais?

Putnienė papurto alyvines garbanas.

– Aš tau nieko nesakiau. Kitaip Ališauskas man galvą nuims, žinai, tas Pravieniškių butininkas.

Senis suspaudžia lazdą ir leidžiasi į rūšį. Rūsy girdėti spieginimas, smūgiai, riksmas, rauda.

– Na, – lyg niekur nieko taria Putnienė, – tai rūpinimas meistras dar nežinomas?

Nuo kalno leidžiasi Alfa, mano kaimynas. Jis baigė mokyklą kartu su manim ir kelios dienos jau dirba. Einu jam priešais, kad nereikėtų sėdėti prie Putnienės. Jis gerokai pradžiunga, pamatęs mane.

– Brolau, nežinojau, kad lauki. Būčiau paskubėjęs, – sako Alfa, išsišiepęs iki ausų.

– Nusikalei?

– Mane norėjo paskirti normuotoju, o aš – žinai, kaip bijau popierių... Vynioju variklius.

– Vynioji? – iš jo akių išskaičiau melą.

– Na... kol kas kloju izoliaciją. Žiūrėk, kaip sutino...

Jis kiša man panosėn purviną sutinusį pirštą – didžiuojasi.

– Atlyginimas – brigadinis, – aiškina. – Pasitaiko variklių, kuriems tereikia dalinio remonto, tai juos vadina „zuikiais“... „Zuikių brigada“, – pasakiau, tai vyrai įsižeidė...

– Taip?

– Impregnavimo skyriuje – visi kaip velniai... O brigadininkas – dviračių sporto meistras...

– Taip?

Alfa perpranta, kad ne jo laukiau, ir jo entuziazmas vėsta.

– Bet ką aš čia tau suku mazgus, – Alfa ironizuoja. – Atrodai taip, lyg tau reikėtų dalinio remonto.

Neturiu ką sakyti, tik:

– Na, na...

Staiga mane stumia į šalį maži dvikojai padarai – Alfos broliai ir seserys, ir jo motina su miltuota prikyšte braunasi prie jo. Maitintojas grįžo! Mažieji tiesiog lipa ant Alfos – ant kupros, ant dešinės rankos ir ant kairės, du įsikimba į kojas. Motina šalia; aišku, šiandien pietūs taikyti pagal Alfuko skonį... Sutinusio piršto Alfa jiems nerodo. Girdžiu jo gaidišką balsą:

– ...aš pasakiau „zuikių brigada“, kad juokėsi vyrai, kad juokėsi...

Putnienė vis dar sėdi ant suoliuko.

– Matei darbinyką? – klausia.

– Paklauskite, – sakau aš jai, – nesėdėkit taip dažnai po mūsų balkonu, nes, laistant gėles, gali ir jums kliūti.

– Ką?

Aš žiūriu į laikrodį.

– Septynios? Laikas.

Einu namo, prisileidžiu kibirą vandens ir laistau gėles.

Apačioj Putnienė:

– Ar pasiutai, piemengaly?!

– Ar tu pasiutai? – sako sesuo, atbėgusi į balkoną. – Kaip žydi nasturtos... O pupų šiomet nesėjai?.. Tiesa, tau skambino...

– Kas?

– Sakalo motina. Sakalas pražuvo.

– Kertam lažybų, jis miega Ažuolyne.

– Tai nueik ir pažadink.

Aš neturiu noro.

– Paršliauš, – sakau. – Dar kas skambino?

– Niekas.

„Blanša kaime“. Kaip jie meluoja! Tėvukas gali šuniu užsiundyti, – toks. Aš prausiuos, velkuos švarius marškinius su mezginiais, prisimenu, kad esu apiplėštas, ir prašau sesers pinigų. Ji neturi. Nachališkai meluoja...

– Ak, tiesa, tu juk alimentų negauni, – sakau šaltai.

Telefonas. Aš puolu, čiumpu ragelį. Sakalo motina žliumbia.

– Boliuk, kur mano vaikas?

Aiškinu, kaip mudu išsiskyrėm.

– Boliuk, padėk man paieškoti. – Žliumbia.

Aš prižaduo užteiti, pasiimti ją ir nuvesti ten, kur Sakalas liko gulėti.

Keista, kad jo dar nėra namie. Drunija, ne kitaip. O gal jam kilo idėja, pavyzdžiui, ieškoti savo tėvo. O gal susitiko tą su žirniuota suknia. Akademiko makaulė, o prie bobų smailus...

Aš išeinu.

Senis jau sėdi su Dusia ant suoloelio. Aplink balandžiai. Aš einu pro juos kaip pro du didelius balandžius. Man mirštamai įkyrėję viskas. Noriu sužinoti, kur Sakalas, noriu, kaip jis, ilgai miegoti po ąžuolais. Jo motina su juodu žaketu, tarsi pasiruošusi gedului, blaškosi prie vartų. Vedu ją į Ažuolyną kaip koks žynys.

– Negali būti, – murma Sakalo motina, – kad mano vaikelis prapultų.

– Štai čia, – rodau, kur Sakalo gulėta.

Motina viltینگai žiūri į mane.

– Čia aš jį palikau, – aiškinu, netekdamas kantrybės. – Nežiūrėkit į mane taip, aš jo į kišenę neįsidėjau. Palikau. Na, išgėręs buvo, užmigo... Pareis, laukit.

– Tu taip sakai?

– Po valandos užeisiu. Tada žiūrėsime.

Ji stebi mane ir abejoja. Nuolankumas paima viršų, ir ji dėkoja man.

Už ką?

Aš laukiu, pašildau virtinukus su lašiniai ir aguonomis, žemaitiškas valgis. Jau vakarėja, mano vaiko nėra. Užsimetu megztinį ir lekiu pas Bolių. Negali būti, kad mano vaikelis prapultų. Bolius tinginys, vos ne vos priprašau nuvesti į Ažuolyną, kur, sako, Sakalėlis likęs pagulėti po medžiu. Po ąžuolais nieko nėra, jau ir žolė spėjusi atsitiesti. Aš einu namo.

***

Aš laisvas. Galiu eiti pas Blanšą.

– Ji namie.

Ji namie!

– Blanša!

Ji ateina, atskuba, trepsėdama batukais. Plaukai suraišioti vilnoniais siūlais, juokingai ir gražiai.

– Kur tu buvai?

– Kaime, – sako Blanša švytėdama. – Dabar sugrįžau, Pasprukau, pasiilgusi visų. Negalėjau nė dienos išgyventi viena.

Tėvukas atlaidžiai šypsosi, mama glosto Blanšą, tarnaitė dainuoja virtuvėje.

– Ką tu veikei šią dieną? – klausia Blanša. Išsigąsta: – Kur taip išsipuošei?

– Einu į vieną priėmimą, – atsakau ramiai. Staiga apsisprendžiu ir kreipiuos į Blanšos tėvus:

– Atėjau rimtai pasikalbėti. Aš myliu Blanšą, – sakau jiems. O Blanšai atskirai: – Myliu tave. Myliu tave. – Tėvams: –

Noriu vesti ją. – Blanšai: – Ar sutinki būti mano žmona?

Visi trys pritrenkti. Blanša iškaista. Tėvukas kemša pypkę. Blanšos motina šypteli.

– Poetas, – sako ji.

– Dar bus laiko pagalvoti apie vedybas, – sako tėvukas. – Prieš akis – studijos... Penkeri metai. Per tą laiką pažinsite vienas kitą...

– Kleopai! – sako Blanšos motina. – Negąsdink šito mielo berniuko... Penkeri metai gali bet ką išgąsdinti... Blanša, dukrele, kas tau?

– Mama, palik mus. Palik mus, tėti.

Jie nesiruošia išeiti. Motinai gražu meilė, tėvui – baisu. Blanša išbėga, bet linksmy kurpaičių nebegirdėti. Aš suprantu, kad šiam vakarui pakaks. Atsisveikinu. Blanšos niekur nėra. Aš dairaus prie namų, jau temsta, mane suima nerimas.

– Boliu!

Ji čia. Prieina ir sako drebančiu balsu:

– Kur tu išsiruošei?

– Aš prašiau vienos princesės rankos.

– Boliu!

– Aš be tavęs negaliu.

– Ir aš.

– Aš myliu tave. Eikš.

– Jie stebi iš visų langų.

– Tegu... Eisi su manim?

– Ar aš eisiu?

Ji žengia artyn ir atsisveikindama mane pabučiuoja.

– Juk tu nepaliksi manęs?

– Ne, – sako Blanša.

– Aš galvoju apie tave visą laiką, ir, kai miegu, tavo galva štai ant šitos rankos...

Ji žiūri didelėm žėrinčiom akim.

– Atsisveikinsim, – sako tyliai.

Man šokteli širdis kaip vargšas kiškis.

– Juk aš rasiu tave rytoj?

Ji linksta į mane, kažką kužda, nesuprantu, jaučiu tik, kad jai liūdna.

– Blanša, – aš noriu pralinksminti ją ir nulaužiu kažkokią kvapią gėlę.

Staiga suskamba aštrūs garsai – stiklo šukės, skarda.

– O! – išsigąsta Blanša. – Tai tėtės signalizacija, kad niekas nevogtų rožių.

Ji bėga vidun, ir aš nueinu, lydimas keistos muzikos.

Bijau ramybės kaip mirties,

Bijau dviaukščių mūrų.

Kaip man saulėgrąžas iškęst

Lauke prie tavo durų.

Aš sugrižtu iš kaimo, ir man pasako, kad Bolius kokią valandą sėdėjęs ant suoliuko prie mūsų namų. Kartą jis buvo pas mane, rodos, balandžio mėnesį, – mudu pasikeitėm mago juostomis. Tada jis pas mus vakarieniavo ir baisiai pralinksmino tėtį, nes be paliovos žarstė komplimentus mano mamai. Mano motina manekenė, ji demonstruoja drabužius pilnoms moterims. Aš tikrai nustebau, kad jis sėdėjo ant suoloelio kaip tik prieš virvę, ant kurios džiūvo išskalbtos mano suknelės, ir jį uostinėjo mūsų Boksas. Jis sakė dar ateisiąs. Ir atėjo jau sutemus. Mudu su tėčiu kaip tik laistėm gėles. Jis išdygo priešais, sumišusiu veidu, buvo pamušta akim.

– Nekreipk dėmesio, – pasakė į mano klausiamą žvilgsnį.

Tėtis jau du kartus praėjo su pilnu kibiru, o mudu stovėjom ir mėtėmės žodžiais, skambiais ir tuščiais kaip pingpongo kamuoliukai.

– Kažkodėl panorau pasižiūrėti, ar tebėra ant tavo pianino priklijuota etiketė nuo apelsinų Maroc.

– Kas ten ją priklijavo? – paklausiau nustebusi.

– Aš, tada.

– Na, einam, pasižiūrėk.

Mudu įėjom į svetainę, aš apžiūrėjau pianiną.

– Ne, – tariau, – nėra.

– A...

Atrodė trenktas.

– Gal išgersi arbatos?

– Pieno išgerčiau.

–Deja, neturiu.

– Klausyk, aš sėdėjau prie tavo namų ir suskaičiavau septynias sukneles.
– Tau saulė perkaitino smegenis, – atkirtau. – Aš turiu tik tris. Motina iš principo nepuošia manęs.
Mane erzino tas pokalbis. Boliaus žvilgsnis sustojo ties mano mirusios sesers nuotrauka.
– Vargšė Elžbietėlė, – tarė.
Aš gūžtelėjau pečiais. Išėjom į sodą. Mano tėtis jau išsivedė Boksq pasivaikščioti.
– Tai tu buvai kaime? Tarnaitė sakė...
– Tetulė, – pataisiau. – Kur neši dokumentus?
– Dar nenusprendžiau. O tu? Galbūt eisiu į batų tepalo fabriką...
–Fu.
– Tepalą verda katiluose! – jis nudelbė akis.
Nejučia priėjom vartelius. Staiga Bolius šastelėjo į šalį ir nuskynė rožę Aurora. Aš nustėrau, – tai buvo tėtės brangenybė, jo pasididžiavimas.
– Imk, imk, – bruko man.
Aš nieko nesakiau, paėmiau gėlę ir priglaudžiau prie akių.
– Nereikia dėkoti už gėles, – karštai pasakė Bolius. – Juk jos pačios auga.
– Taip, – sutikau, – pačios.
Jis atidarė vartelius, kviesdamas pasivaikščioti.
– Ne, – pasakiau, – aš neturiu laiko.
– Mano širdis šoktelėjo kaip kiškis, kad tu atsisakai.
– Aš tikrai neturiu laiko. – Buvau arti ašarų.
Bolius stovėjo šonu, kad nematyčiau pamuštos akies.
– Kas čia taip kvepia?
– Žirneliai, – kurčiai atsakiau.
Tik dabar pamačiau, kad jis prie džinsų apsilkęs marškinius su mezginiais.
– Kur taip išsipuošei?
– O tu? Šitos raudonos gijos plaukuose...
Jis lūpomis palietė mano plaukus.
– Nelįsk! – riktelėjau.
Jis kažką sukuždėjo, nenugirdau, lyg ištarė mano vardą, o gal ir ne. Aš užšoviau sklendę ant vartų.
– Paieškok gerai, aš tikrai priklijavau tą etiketę ten, ant pianino dangčio.
– Kokia nesąmonė! – treptelėjau koja.
– Kai pyksti, daraisi panaši į papūgėlę. – Jis nusišypsojo virpančiom lūpom. – Pasimatymas baigėsi, pasimatymas baigėsi, – šaižiai susijuokė ir nuėjo.

***

Negali būti, kad mano vaikelis prapultų. Jis namie. „Mama, aš nuejau prie namo, kur tu, sakei, kažkada tarnavai, susipykai su šeimnininkais ir išėjai kaip stovi, palikusi savo siuvamą mašiną“. Taip, mašiną Singer. Bet aš išsinešiau tave, susivyniojusi į žalią megztinį.

Mes vakarojome. Sakalas skaitė man knygą:

– „Septynerius metus aš skraidysiu paukščiu, per septynis žingsnius vis mesiu žemėn po vieną lašą raudono kraujo ir baltą plunksną, kad būtų žymu, kur mano nuskrista...“

Kažkas subilda priemenėj. Sakalas padeda knygą, klausiamai žiūri į mane, aš keliuosi ir einu pasižiūrėti. Išeinu net į kiemą. Kvepia medžiais, tamsu.

– Kas čia? – klausiu griežtai.

Suošė šakos – lyg pralėkė pulkas paukščių.

***

Turiu pamatyti Sakalą. Jų lūšna šviesi. Aš einu prie durų. Priemenė kaip kaime, neužrakinta, įeinu ir tuoj išgirstu Sakalą kažką garsiai skaitant motinai, viskas gerai, jis namie, rodytis neturiu noro, tačiau stabteliu pasiklausyti, ką jis skaito, ir girdžiu:

– „Septynerius metus aš skraidysiu paukščiu, per septynis žingsnius vis mesiu žemėn po viena lašą raudono kraujo ir baltą plunksną, kad būtų žymu, kur mano nuskrista; jei tu tuo keliu eisi, tai galėsi mane išgelbėti...“

Noriu įeiti ir negaliu. Mane troškina, priemenėj sugraibau kibirą, tuščias. Aš išeinu, stoviu prie malkų rietuvės. Jau tamsu, kvepia tošis. Virsteli durys.

– Kas ten? – klausia Sakalas. Taip nedrąsiai, švelniai.

Aš tyliau.

– Atsiliepk, – prašo Sakalas.

Aš jaučiu pečiais su ketvirčiuotus kamienus. Tyliai sakau:

– Čia tik vargšas malkų pjovėjas.

Suskamba skląstis. Mažoji trobelė pilna šilumos, kaip krosnelė. Sakalas turbūt norės ją pasiimti į Maskvą. Manęs niekas nepakvietė. Aš galbūt dirbsiu konservų fabrike su klumpėmis...

Šiaūsiu per Žaliakalnį namo. Svajuoju, gal Blanša sėdi ant laiptų, laukdama manęs, kaip Pat. Trys katinai šoka ant manęs, kaip dideliausi žvėrys. Koridorius dvokia. Staiga mane nutveria dvi rankos, kaip žeberklai įsminga į kūną. Jos prisitraukia mane ir atstumia. Nastė.

– Ša, – sako ji, prisikišdama visai arti.

– Ko reikia? – klausiu.

– Išnešk duonos.

– Ką?

– Duonos... Ne, nereikia. Bajeruoju. Noriu pasikalbėti su tavim.

– Dabar?

Ji atsisėda ant laiptų, tačiau aš tempiu ją į viršų, į palėpę, kad kaimynai nepamatytų.

– Aš tavęs seniai jau laikiu... Turi paną?

– Ženijuos, – pasakau.

Ji nesijuokia.

– Atnešk duonos. Noriu.

– Jeigu aš pareisiu, manęs nebeišleis.

– Motina? – klausia Nastė.

– Taip.

– Ak, mamytės vaikeli, – tačiau ir vėl ji nesijuokia.

– Kur tu nakvosi? – klausiu.

– Kas tau darbo!

Ji dreba, apsikabinusi kelius. Aš nenorom pasiūlau švarką.

– Nelįsk, – sako ji.

– Aš nelendu, – pykstu. – Sakyk, ko norėjai, ir aš eisiu.

– Aš neturiu ką tau sakyti. Noriu užėst ir išsimiegot. Pamaniau, gal tu man padėsi...

– Aš neturiu net pinigų tau duoti... atėmėt...

Nastė vis dreba.

– Sergi? – klausiu šaltai.

– Nežinau. Sušalau tikriausiai.

Vos žiūriu ją prietemoje, sėdim, nebeturim ką kalbėti.

– Aš tave pamilau, – staiga sako Nastė. – Aš noriu duonos iš tavo rankų...

– Duonos? – vapalioju.

Ji bučiuoja mane, ir jos liesas kūnelis liepsnoja. Aš ištiesiu rankas, nubraukiu purvą nuo jos, išlyginu suknelę, suglostau plaukus. Ji nuolanki ir gera; dabar jaučiu begalinį švelnumą, apkabinu ir noriu ją saugoti. Nastė.

Išgirstu stiklo šukelių muziką, tarsi kas išsyk plėštų visą sodą, bet taip toli, baisiai toli. Aiškinu viską Nastei greitakalbe, skubom, noriu nusimesti viską greičiau, kaip sunkų drabužį vasarą. Ji nesupranta, bet jaučiu, kad jai neramu, ir turiu pasakyti, kad Blanšos nėra ir nebuvo. Ir ji man mėgina aiškinti kažką, skaudu klausytis, be to, reikia skirtis. Nastė sako, kad eis pas savo motiną, ten aš ją rasiu. Aš lieku vienas palėpėje ir atkartuju pažodžiui visą mūsų pokalbį. Ir vėl išgirstu Blanšos sodo muziką, ir galvoju apie ją ramiai, be gailėsčio.

Sugirgžda kaip griežlė

ar kaip svirplys žolėj

mažos palėpės durys.

Gėlių šviesa blausi...

Iš kurgi mano balsas

ir rožių krūmas baltas?

Ak, šitaip dega veidas,

bučiuojamas nakty!

Klasta graži kaip pumpuras,

jau dengia širdis purpuras... Tu, papartynų saule!

***

Aš nenorėjau, kad jį muštų. Aš, galima sakyti, išplėšiau jį iš Navutės nagų. Ir pačiu laiku. Kai mudu leidomės šlaitu žemyn, išgirdau Arčibaldą švilpiant pavojaus signalą. Faraonai. Suleidau nagus į Boliaus ranką, jis padėjo persifauluoti per tvorą, atsidūrėm gatvėj, kaip apendiksas – akloj.

– Ačiū, kad užtarei mane, – tarė jis maloniai.

– O, kokie niekai, – pasakiau. – Negaliu pakęsti, kai muša nekaltą...

– Nekaltą? – jis įžūliai nusijuokė.

Paleido mano ranką ir pasisuko eiti.

– Važiuojam į pliažą, – pasiūliau.

Jis papurtė galvą.

– Aš turiu eiti į vieną vietą.

– Būtinai?

Jis nė akimirkos nedvejojo:

– Taip.

Aš kapsčiau koja smėlį.

– Nesigailėsi, – tariau.

– Gailėsiuos, – atkirto.

Atėjo reakcija po smūgių. Nusisukęs ėmė vėmti. Aš prilaikiau jam galvą, jo veidas buvo žalias. Šiurkščiai atstūmė mane ir nuėjo.

Aš nuslinkau iš paskos. Nuvažiavau į pliažą, išsimaudžiau, paėjusi toliau, kai ką išsiskalbiau. Laukdama, kol pradžius, gulėjau ir žiūrėjau į dangtį, kol apspango akys. Švariais drabužiais pasijutau daug geriau. Grįžau į miestą ir ėmiau slampinėti aplink Boliaus namus.

Sutemsta, darosi vėsu, aš įsmunku į koridorių ir susiriečiu už radiatoriaus kampe. Snūduriuoju. Spoksau į tamsą, turbūt mano akys atrodo fosforinės. Butuose aptilo šurmulyš, tik kažkur verkšlena mažas, aiškiai girdėti praeivių žingsniai. Įžengia Bolius, aš šoku iš savo slėptuvės. Kaip juodai katei perbėgus kelią, jis stabteli, atšlyja.

– Sveikas, – sakau. Kalenu dantimis, žiauriai sustipau.

– Ko nori? – klausia jis ir bailiai žvalgosi, ar kas nemato jo su manim.

– Noriu kai ko prašyti, – sakau ir nežinau, ko čia paprašius.

Jis iš tamsos žiūri ir sunkiai kvėpuoja.

– Tavo pavargęs, išbalęs veidas, – sako netikėtai.

– Aš alkana.

– Palauk minutę, – jis staigiai ima mane už rankos ir vedasi aukštyn, į palėpę.

– Sėdėk čia, – kušteli, pats dingsta, sugrįžta po gero pusvalandžio. Atneša pomidorą, duonos, šoninės. Aš prisiversdama valgau. Jis žiūri ir tiki, kad papenėjo alkaną.

– Boliau, – sakau, – ačiū tau.

Jis numoja ranka.

– Nėr už ką, – murma nuliūdęs. – Maroc... toks juokingas juodas popierėlis...

– Boliau!

– Aš eisiu.

– Minutėlę, – prašau. Imu jo ranką ir ja glostau sau veidą. – Nepalik.

– O! – jis nusisuka. – Sugrįžk namo, namo, namo.

Aš stojuos vildamasi, kad jis mane sulaikys. Nelaiko. Vėl atsisėdu.

– Aš nenoriu ten sugrįžti, – šnypščiu ir vėl draskau jo marškinius.

– O ką darysi, reikia, – tyliai sako. – Vargšė Elžbietėlė.

– Mano vardas Nastė! – rikteliu ir imu žliumbti.

Jis palieka mane, paprasčiausiai palieka sudribusių pasienyje, kaip skudurinę lėlę.

***

Rytojaus dieną aš ryžtuosi užėiti pas Nastę į namus. Jos motina akmeniniu veidu.

– Nėra jos.

– Kada ji išėjo? – klausiu ramiai.

– Ji išėjo prieš septynis mėnesius ir šešias dienas, – motina juokiasi išstampytom lūpom.

Aš išeinu ir ieškau Nastės po gatves, parkus, paplūdimius.

Kai širdgėla

kamuoja,

nuvysta

medžių lapai

ir

po nušautą gandrą

kiekvieno

akyse.

Pro šviesų

*plazdėjimą
astrų,
kur kioskuose žydi
nuo ryto,
ieškosiu
ir
tyliai
stebėsiuos,
kaip krinta
ir krinta
kaštonai
ir
braukia
per širdį
šviesa...*

Sutemus aš užlipu į palėpę, vėl atkartuju vakarykštį pokalbį, jis kaip sutrūkinėjusi auksinė grandinė, švelnumas kaip skausmas, čia man nebėra kas veikti, kaip savo valdas išeidamas apžiūriu palėpę, štai čia, ir čia, ir ten. Kaminas vasarą – molis, vis dėlto paglostau jį. Išeinu.